

tíðindablaðið

sosialurinPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

oddagreinir**Ringt er áralagið**

NÝGGJA figgjarárið er byrjað. Vit siggja tey ovurstóru, fyrri ikki at siga slokkakendu tøluni á figgjarlógini, sum boða frá einari ótrúliga lítari ábyrgdarkenslu yvir fyrri tí føroyska samfelagnum. Tí, samstundis sum herrópin frá landsstýrisflokkinum hevur verið sparing og minking av tí almenna brúkinum, so vita vit, at brúkið hjá tí almenna hevur eingi mark kent — og sparingin hevur verið eingin.

BERT á tí eina økinum vita vit í dag, at einki samljóð er við tøluni og veruleikan. Tað er játtanin til fiskivinnuna. Landskassin stendur til dømis í stórari skuld til Lønjavningargrunnin, tí landsstýrið hevur ikki dugað at mett um tørvin, ella hevur ikki havt vilja til at sanna tann nakna veruleikan.

SAMSTUNDIS hevur landsstýrið,

aftaná at figgjarlógin er samtykt, dykt nýggj tingmál á bordið, sum bera ovurstórar útreiðslur við sær, sum uppaftur krevja ovurstórar útreiðslur frá samfelagnum.

HETTA stýrið sum fór til verka upp á at niðursjóða sum mest av almennum virksemi, hevur ikki bert ført ein fullkomuliga ábyrgdarleysan figgjarpolitikk hjá tí almenna, men hevur í sínum orkuloysi eisini syrgt fyrri, at áhugin hjá tí privata vinnulívinum er vorðin prosentliga minkaður í stórum í mun til tær almennu lögurnar.

HVUSSU endin fer at vera er ikki ilt at skilja. Vinar- og kenningarpolitikkurin hevur góðar dagar í Føroyum í dag. Peningur skattaborgaranna verður oystur í rúgvu til prosjektir, ið kosta skattaborgarunum milljónir, samstundis sum arbeiðsplássini verða fá og skattgjaldingarkrónurnar frá hesum krónum, helst verða fáar til tað føroyska samfelagið.

AT orðalagið er útum alt mark vánaligt er sum sjón fyrri søgn.

Skattafríar pensiónir**politisk viðmerking**

Jørgen Thomsen, tingmaður, hevur skrivað politisku viðmerkingina

I hesi öldini er farin fram ein veldug broyting her á landi. Serstakliga tey seinastu árinu hevur broytingin verið rætuliga stór, og mest hevur ferðin verið hesi seinastu árinu.

Tey, ið minnst tey fá tækslu árinu, tá trýti árunum, tá var smátt bæði til klædna og matna. Tað vóru trøngar tíðir, peningur so nær sum okendur millum manna. Tá var trøngligt yvirhøvur hjá hini føroysku húsmammuni.

Men tað nøgdsemi og arbeiðsemi, sum sermerkti tatiðarfólkið gjørdi, at tey finga livbjargað sær og sínum.

Hann, ið farin er um tey fimti, minnst eisini, at mong menniskju komu ill fyrri í samfelagnum, av sjúku kanska, av skaða tilburði, ella um ein húsaðir fórst frá konu og børnum.

Sama við teimum gomlu fólkunum, ið ikki orkaðu at strevast meir, um ikki onkur kundi hjálpa, ella taka sær av teimum sum frægest. Hetta varð ofta gjørt, men um so ikki varð, ja so kann ein og hvør hugsa sær, hvussuleiðis, ið slík menniskju høvdu tað, serstakliga tey, ið ognarleys vóru.

Orsøkin var hon, at her vóru ongar sosialar veitingar av týðningi.

Bert tey, ið høvdu møguleika sjálf at tekna ella gjalda til ein pensiónskassa, kundu tryggja sær sámulig kor á eldri árum, og tað vóru bert tey fáu, ið hetta kundu gera. Hann, ið ognarleysur var, hevði í mongum føri litið gott at siggja fram imóti, aftur at tí, ið við aldurdomi fylgir.

Hetta at tað bert skuldu vera tey fáu, nøkur ávis fólki, ið skuldu hava møguleika fyrri at fáa eina pensiónsskipan, tá ið aldurin

kom, kundi javnaðarflokkurin ikki goðtaka.

Javnaðarflokkurin legði tí uppskot fram á ting um, at fólka- og avlámispensión skuldi setast í verk í Føroyum, men hetta uppskot varð felt av afturhaldskreftunum á tingi.

Aftan á valið í 1958, kom javnaðarflokkurin sterkur inn á ting. Tá var treytin hon, at um javnaðarflokkurin skuldi við í stýrið, so mátti fólka- og avlámispensiónin fáast at virka her heima hjá okkum.

Tí hava vit hesa skipan í dag, og man hetta vera eitt tað størsta og besta tiltak, ið gjørt er á tí sosiala økinum í Føroyum.

Tey ungu taka hesi viðurskipti sum náttúrlig — sum nakað, ið bara er — sum nakað, ið altíð hevur verið. Hugsa ikki stórvægis um hesi viðurskipti.

Tað er tí ikki av leið, at vit øll og serstakliga tey ungu verða mint á, at hesi viðurskipti eru ikki komin av sær sjálvum.

Hesum hevur hin føroyski javnaðarflokkurin barst dúgliga fyrri, sum

P/F ÆSKULAP

Herfyri kunngjórði partafelags-skrásetingin eina mongd av partafeløgum. Teirra millum var tað serliga eitt sum eyggni festi seg við. Í fyrstu syftu varð tað bert navn- ið, men tá ið eg læs viðari gjørdist eg heilt bilsin. Her var eitt partafelag, nevnt: P/F ÆSKULAP, hvørs endamálið er at avgreiða alt virksemi í samband við úttáning av lækna- og heimstaður felagsins er Tórshavn... o.s.fr. Stovnarar Kaj Sune Kallsberg, kommunulækni, kona hansara og Anfinn Kallsberg, landsstýrismáður.

Fyrst er at spyrja um Kaj Kallsberg, kommunulækni, yvirhøvur hevur

loyvi til hetta. Hann varð í sinari tíð innstillaður til kommunulækna av kommununum í Suðurstreymi sum Kaj Kallsberg og ikki sum P/f Æskulap. Hava kommunurnar so ikki innstillað Kaj Kallsberg undir skeivum fyrirreytum? Tað kundi verið áhugavert at hoyrt hvat Tórshavnar Býráð meinar. Tí, um býráðið meinar at einki óvanligt er í hesu framferð, so kann ein og hvør, eftir at hava fingið starv, skifta ham, og bliva til P/f Eitt ella annað. Og hvussu verður tá við skattinum?

Harnæst fari eg at spyrja Havnar Sjúkrahús hvussu tað nú fyriheldur seg við útgjaldan

av peningi. Verður peningurin útgjaldin til P/f Æskulap ella persónliga til Kaj Kallsberg?

Eisini hevði verið stuttligt at frætt hvat Læknafelagið heldur um hetta? Hvar er nú andin í læknalyftinum, tá ið alt er pengar? Tí, tað er heilt givið at maðurin ger ikki eitt partafelag útán so at tað eru skattaligir fyrimunir so sum avskrivningar av viðtaluhølum, úttanlandaferðir, bili o.m.a.

Hetta varð so tann fyrsti sum gjørdi henda »læknafidusin«. Hvar verður tann næsti? Mammon biðar.

Sjúrður Samuelsen

Teir sum halda seg vita, hvat vit skulu gera

Hjá einum fólki sum er so frægt at sær komið sum feroingar er demokratið ein sjálfvígja, hugsa summi. Og sjálvandi er hetta logiskur hugsunarháttur. Men eg eri farin at óttast fyrri at hetta demokrati er farið at rilla álvarsliga. Tí, hvat er tað sum eri ferð við at henda í okkara landi, tá ið forboð, sencerur og aðrar anti-demokratiskar leinkir, sum fjotra íbúgvir landsins, skjótast upp í ókrútsliki.

Fjákutir persónar, ið fjákutum fordómum trýsta forboðslógir niður

yvir høvdi á fólki, so at her longur ikki er livandi.

Eg sjálvur eri ein vanligur feroingar, ið rindi skatt min til tíðina, og tiskil haldi eg meg hava ymisk rættindir at liva í føroyska samfelagnum.

Ein kann ikki longur fara í eina biohøll, at siggja ein film við dygd í. Tí allir filmar sum koma til landið, verða vígaðir og sílaðir av einum sokallaðum eftirliti, (sum skal avgera hvat vit skulu siggja), og teir sum detta gjøgnum meskarar eru ofta so vánaligir, at teir sláa »Valium« út sum

sovievn.

Bløð, bókur, filmar og (skjót) video-filmar verða gjølla kannaðir aðrenn meinigi maðurin sleppur at siggja og lesa. Er hetta ikki at ómynduggera fólki skal eg eita Mass!

Nei, tit sum halda tykkum hava skil fyrri hvat vit onnur skulu gera. Geri ikki einstaklingin ómyndugan, læt hann sleppa at avgera hvat hann vil siggja, hoyra ella lesa. Tí tað er jú ein partur av demokratinum, og demokratið vil eingin missa.

demos.

fyrri so mongum málum í hesum samfelag.

Við stóðugt at leggja síni sjónarmið fram, hevur hin føroyski javnaðarflokkurin ávirkað gongdina í hesum samfelag.

Við tí nýggju skattalógini frá 1978 høvdu pensiónistar nær við ongan skatt. Við dyrtiðini eru pensiónirnar hækkaðar, meðan skattastigin ikki er javnførdur, við tí úrsliti, at pensiónirnar nú hava fitt av skatti. Hetta meta vit ikki at vera rætt.

Javnaðarflokkurin hevur tí lagt fram uppskot um at hækka frádráttin, soleiðis at pensiónirnar aftur gerast skattafríar sum heilt náttúrligt er.

Hvørja lagnu hetta uppskotið fær er ilt at siga, men neyvan tekur samgongan undir við tí.

